



## **Uitvoering Landschapsregeling Gemeente Barneveld 2020-2024**

### **Een participatieve aanpak!**

Samenwerking SLG - gemeente Barneveld

Stichting Landschapsbeheer  
Gelderland  
Rosendaal 2a  
6891 DA Rozendaal

## Inleiding

De maatschappij is in beweging. Er is een algemene tendens van overheden om de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de eigen leefomgeving steeds meer in handen te geven aan de burgers en bewoners zelf.

Dit geldt ook voor het domein (cultuur)landschap. Ook hier wordt de trend bevestigd van de meer regisserende overheid en een overheid die stimuleert meer eigenaarschap en verantwoordelijkheid neer te leggen bij de bewoners, gebruikers en grondeigenaren van het agrarisch buitengebied.

Het principe om de verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving nadrukkelijker bij de bewoners en grondeigenaren zelf te leggen sluit goed aan bij de manier waarop Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) al jaren werkt. SLG stimuleert op een positieve en verleidende manier mensen om zich onder andere als vrijwilliger in te zetten voor de uitvoering van een groot aantal verschillende projecten/ taken en activiteiten die de kwaliteit en kenmerken van het landschap versterkt.

De gemeente Barneveld vindt het gewenst dat de natuur- en landschapskwaliteit binnen de eigen gemeente versterkt wordt. Al geruime tijd wordt het gemeentelijk landschapsbeleid uitgevoerd door de gemeentelijke landschapscoördinator Jan Kardol in samenwerking met bewoners en andere partijen (vrijwilligersgroepen, SLG, ANV's, etc). Ondernemers en particulieren in het buitengebied worden door de landschapscoördinator en middels de brochure erfbeplanting 'Een mooier buitengebied maken we samen !' uitgedaagd om streekeigen beplanting aan te planten.

De meest recente provinciale subsidieregeling waarmee het landschapsbeleid uitgevoerd werd is de "Landschapsregeling" (Regels Subsidieverstreking Landschap en Landgoederen Gelderland). De subsidieaanvraag van Barneveld loopt in 2020 af. Ten behoeve van de voortzetting van de uitvoering van natuur- en landschapsprojecten na voorjaar 2020 heeft er een overleg plaatsgevonden op welke manier SLG ondersteunend kan zijn in een nieuwe subsidieaanvraag binnen de hernieuwde Landschapsregeling (Regeling Landschap en biodiversiteit) en de realisatie van de uitvoeringsdoelen natuur- en landschap binnen die regeling.

Vanaf 2012 tot en met 2015 (Regiocontract FoodValley) en vanaf 2016 tot en met voorjaar 2020 (Landschapsregeling) zijn in alle dorpskernen met behulp van de inzet van dorpsbelangenorganisaties en vrijwilligers onder begeleiding van SLG zeer succesvolle Dorpen in het Groen beplantingsprojecten uitgevoerd. Op de laatste plantdag van Garderen in het Groen, in februari 2020, heeft wethouder De Kruif aangegeven deze beplantingsacties graag te willen continueren in de toekomst. Gestart kan worden bij de dorpskernen die het langst geleden aan de beurt zijn geweest (Zwartebroek-Terschuur, Kootwijkerbroek, Stroe en Voorthuizen). Daarnaast heeft gemeente Barneveld aangegeven meer te willen doen aan biodiversiteit. Vanuit vrijwilligersgroepen en groene organisaties is de behoefte aangegeven elkaar beter te willen leren kennen. Al deze zaken zijn in onderstaand projectvoorstel nader uitgewerkt.

## **Uitvoeringsprojecten A**

### **Beplantingsprojecten Dorpen in het Groen**



In het Beplantingsproject Dorpen in het Groen, worden de bewoners van het buitengebied geholpen om erf,- en landschappelijke beplanting aan te leggen.

In dit project is er een centrale rol weggelegd voor het betreffende Dorpsbelang en een groep ondersteunende lokale vrijwilligers.

#### **Doel en resultaten van het beplantingsproject**

Dit project is er op gericht concrete landschapsversterking op en rond erven met de volgende beoogde resultaten:

- Verzorgen van één enthousiasmerende informatieavond waarin het beleidskader wordt aangegeven en waar de potentiële deelnemers worden uitgenodigd om deel te nemen aan het project.
- Opstellen van 21 inrichtingsplannen voor de aanleg van erf en landschappelijke beplanting per dorpskern per jaar
- Instrueren en begeleiding van een aantal vrijwilligers vanuit het Dorpsbelang die ondersteunen gedurende de uitvoering van dit project.
- Organisatie van één dorpsplantdag met daarbij de mogelijkheid en wens om een symbolische eerste boom te planten met een vertegenwoordiger van de gemeente.
- De deelnemers krijgen na één groeiseizoen de mogelijkheid om via de standaardregeling van SLG (tegen een aantrekkelijke prijsstelling) bomen en struiken te vervangen die, om welke reden dan ook, niet zijn "aangeslagen".

## Werkwijze

### De informatieavond

Het beplantingsproject start daadwerkelijk met een informatieavond. Deze avond wordt bekend gemaakt in de lokale kranten en via website en bijvoorbeeld via Facebook en/of Twitter. Daarnaast wordt er, in overleg met de gemeente Barneveld, bekeken of het een doelmatige actie is om middels directe uitnodigingen eigenaren in het buitengebied met meer dan 0,5 ha grond uit te nodigen. De “dorps”organisatie zal de avond openen. Vaak gebeurt dit door de voorzitter van de betreffende DBO. SLG verzorgt de inhoud van de avond. Tijdens deze informatieavond ontvangen de aanwezigen een aantrekkelijk en herkenbaar verhaal over landschap, natuur en erven gericht op de eigen lokale situatie. Tevens worden de randvoorwaarden en kansen van deelname geschetst.

Het beplantingsproject gaat uit van een deelname van 21 plannen per jaar per dorpsproces. Deze zijn onder te verdelen in 5 grote plannen waarbij in meer of mindere mate output gerealiseerd wordt. Daarnaast is de begroting gericht op 16 kleinere plannen. De eigenaren halen zelf het materiaal op en planten het aan.

Na afloop van de informatieavond kunnen bewoners uit het buitengebied zich aanmelden. Ze krijgen dan een veldbezoek van een adviseur van SLG. Deze stelt samen met de eigenaars/ bewoners een inrichtingsplan en inrichtingsschets op. Hierbij wordt ook de eigen bijdrage van de deelnemer bepaald. De deelnemers weten precies wat men krijgt (in aantallen en soorten), waar wat geplant moet worden en wat hun eigen financiële bijdrage is. De totalisering van alle beplantingsoorten in de verschillende plannen leidt tot een totale lijst van beplanting.

### Plantdag

De beplanting van de deelnemers in dit project kan op een speciaal moment worden afgehaald op een centrale locatie in de omgeving van het dorp. De vrijwilligers van het Dorpsbelang helpen actief mee om een goede uitdeellocatie te vinden. Daarnaast worden er een aantal vrijwilligers opgetrommeld die helpen om deze plantdag mogelijk te maken.

Op de vrijdag voor de plantdag (deze vindt meestal op een zaterdag plaats) helpen de vrijwilligers mee om alle beplanting te sorteren en klaar te leggen op naam en nummer van de betreffende deelnemer. Op de dag zelf wordt er een (veelal feestelijke) openingshandeling verricht (meestal door een eerste boom te planten) door een aantal specifieke personen zoals de burgemeester of wethouder, voorzitter van de DBO etc. Veel is mogelijk en het Dorpsbelang en de overige vrijwilligers helpen deze feestelijke dorpsaangelegenheden organiseren.

Na de openingshandeling kunnen de deelnemers het plantmateriaal afhalen. Men heeft al eerder informatie verkregen over aanleg en beheer en kan aan de slag.

### Nazorg

Na één groeiseizoen worden de deelnemers bevraagd op het aanslaan van het plantmateriaal en wat er eventueel niet goed is gegaan. De deelnemers kunnen via de reguliere aanpak en aanbod van SLG gebruik maken om vervangend plantmateriaal aan te schaffen.



## Begroting

De kosten van een Dorpen in het Groen project inclusief realisatie van aanleg van gemiddeld 150 meter struweelhaag, 25 hoogstambomen, 40 knotbomen, 20 laanbomen en 1000m<sup>2</sup> houtopstand per dorp bedraagt € 22.470 per dorpskern. Hiervan is € 19.270 subsidiabel binnen de Regeling Landschap en biodiversiteit.

Voor 4 Dorpen in het Groen projecten in Terbroek, Kootwijkerbroek, Stroe en Voorthuizen komt het totaal bedrag op € 89.883.

|   |           |                                                     |             |             |             |             |             |                                 |       |      |            |             |
|---|-----------|-----------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|---------------------------------|-------|------|------------|-------------|
| A | 2020-2024 | Beplantingsprojecten Dorpen in het Groen!           | € 89.883,40 | € 77.083,40 | € 12.800,00 | € 25.741,70 | € 38.541,70 | wenning en informatieavond      | 2.1.g | 4    | € 2.096,00 | € 8.384,00  |
|   |           | Terbroek, Kootwijkerbroek, Stroe, Voorthuizen (50%) |             |             |             |             |             | instructie deelnemers           | 2.1.g | 4    | € 5.231,40 | € 20.925,60 |
|   |           |                                                     |             |             |             |             |             | participatieve aanpak           | 2.1.g | 4    | € 7.886,10 | € 31.544,40 |
|   |           |                                                     |             |             |             |             |             | landschapsuitvoeringsprojecten  | 2.1a  | 84   | € 0,00     | € 0,00      |
|   |           |                                                     |             |             |             |             |             | aanleg struweelhaag             | 2.1a  | 600  | € 4,90     | € 2.940,00  |
|   |           |                                                     |             |             |             |             |             | boomgaard (stuks)               | 2.1a  | 100  | € 45,43    | € 4.543,00  |
|   |           |                                                     |             |             |             |             |             | (laan)bomen (stuks)             | 2.1a  | 80   | € 51,33    | € 4.106,40  |
|   |           |                                                     |             |             |             |             |             | knotbomen (stuks)               | 2.1a  | 160  | € 6,00     | € 960,00    |
|   |           |                                                     |             |             |             |             |             | houtopstanden (m <sup>2</sup> ) | 2.1a  | 4000 | € 0,92     | € 3.680,00  |
|   |           |                                                     | € 89.883,40 | € 77.083,40 | € 12.800,00 | € 25.741,70 | € 38.541,70 | subtotaal 1                     |       |      |            | € 77.083,40 |

## Overige landschapsbeheer Gemeente Barneveld

Naast de dorpsgerichte beplantingsacties vanuit de Dorpen in het Groen projecten komen er ook veel ad hoc vragen over beplanting bij de landschapscoördinator van gemeente Barneveld binnen. Ook bij deze inwoners stimuleert gemeente Barneveld de aanleg van streekeigen landschapselementen. Zij worden doorverwezen naar de DIHG projecten van SLG en krijgen daar een veldbezoek en beplantingsplan. Voor de uitvoering liften ze mee op de uitdeeldagen van DIHG.

Naar inschatting wordt met deze aanpak een output van 1200 meter struweelhaag, 200 fruitbomen, 160 laanbomen, 320 knotbomen en 8000 m<sup>2</sup> houtopstand gerealiseerd. Conform norm van de provincie staat dit gelijk aan € 32.458 aan output. Voor plankosten en coördinatie/organisatie is resp.10% en 15% aangehouden.

## Begroting

Totale kosten overig landschapsbeheer Barneveld komt hiermee op € 40.573,50

|                                          |             |             |            |             |             |                                            |       |      |            |  |             |  |
|------------------------------------------|-------------|-------------|------------|-------------|-------------|--------------------------------------------|-------|------|------------|--|-------------|--|
| <b>Overig landschapsbeheer Barneveld</b> |             |             |            |             |             |                                            |       |      |            |  |             |  |
| Overige output via landschapscoördinator | € 40.573,50 | € 40.573,50 | € 8.114,70 | € 12.172,05 | € 20.286,75 | aanleg struweelhaag (meter)                | 2.1a  | 1200 | € 4,90     |  | € 5.880,00  |  |
|                                          |             |             |            |             |             | aanleg HSF boom                            | 2.1a  | 200  | € 45,43    |  | € 9.086,00  |  |
| Barneveld breed                          |             |             |            |             |             | (laan)bomen (stuks)                        | 2.1a  | 160  | € 51,33    |  | € 8.212,80  |  |
|                                          |             |             |            |             |             | knotbomen (stuks)                          | 2.1a  | 320  | € 6,00     |  | € 1.920,00  |  |
|                                          |             |             |            |             |             | houtopstanden (m <sup>2</sup> )            | 2.1a  | 8000 | € 0,92     |  | € 7.360,00  |  |
|                                          |             |             |            |             |             | planvorming 10%                            | 2.1.g | 1    | € 3.245,88 |  | € 3.245,88  |  |
|                                          |             |             |            |             |             | organisatie, communicatie, begeleiding 15% | 2.1.g | 1    | € 4.868,82 |  | € 4.868,82  |  |
|                                          | € 40.573,50 | € 40.573,50 | € 8.114,70 | € 12.172,05 | € 20.286,75 | subtotaal 2                                |       |      |            |  | € 40.573,50 |  |

## Herstel achterstallig onderhoud KLE's

Binnen de voorwaarden van de Regeling Landschap en biodiversiteit bestaat de mogelijkheid om achterstallig onderhoud aan kleine landschapselementen weg te laten werken.

Binnen de bovengenoemde beplantingsacties wil SLG hier aandacht op vestigen bij de deelnemende bewoners in het buitengebied van Terbroek, Kootwijkerbroek, Stroe en Voorthuizen.

Op basis van de door de provincie Gelderland gepubliceerde normkosten is een inschatting gemaakt van 1km herstel/ achterstallig onderhoud struweelhagen, 0,5 ha achterstallig onderhoud houtwallen en 100 stuks achterstallig onderhoud knotbomen en 200stuks achterstallig onderhoud aan hoogstambomen en laanbomen.

Eigenaren kunnen op basis van deze normkosten zelf een aannemer of ANV inhuren om het achterstallig onderhoud weg te laten werken.

## Begroting

Conform provinciale norm komen de kosten hiervan op € 38.291.

|                                            |   |           |   |           |   |          |   |           |   |           |                                                      |       |      |         |             |
|--------------------------------------------|---|-----------|---|-----------|---|----------|---|-----------|---|-----------|------------------------------------------------------|-------|------|---------|-------------|
| Herstel achterstalligonderhoud KLE's (50%) | € | 38.291,00 | € | 38.291,00 | € | 3.829,10 | € | 15.316,40 | € | 19.145,50 | Herstel achterstalligonderhoud struweelhagen (meter) | 2.1.a | 1000 | € 11,00 | € 11.000,00 |
|                                            |   |           |   |           |   |          |   |           |   |           | Herstel achterstalligonderhoud houtwallen (m2)       | 2.1.a | 5000 | € 1,53  | € 7.650,00  |
|                                            |   |           |   |           |   |          |   |           |   |           | Herstel achterstalligonderhoud laanbomen (st)        | 2.1.a | 200  | € 30,00 | € 6.000,00  |
|                                            |   |           |   |           |   |          |   |           |   |           | Herstel achterstallig onderhoud hoogstambomen (st)   | 2.1.a | 200  | € 51,15 | € 10.230,00 |
|                                            |   |           |   |           |   |          |   |           |   |           | Herstel achterstalligonderhoud knotbomen (st)        | 2.1.a | 100  | € 34,11 | € 3.411,00  |
|                                            | € | 38.291,00 | € | 38.291,00 | € | 3.829,10 | € | 15.316,40 | € | 19.145,50 | subtotaal 3                                          |       |      |         | € 38.291,00 |

## **Uitvoeringsproject B: Versterking netwerk van bewoners en vrijwilligersgroepen gemeente Barneveld**

### **Fase 0 inventarisatie en behoeftepeiling**

#### **Aanleiding**

De gemeente Barneveld waardeert burgerparticipatie en de kwaliteit van het landschap, in al haar facetten zeer. Middels specifieke projectaanpakken stimuleert de gemeente bewoners en grondeigenaren om op eigen terrein zelf de uitvoering ten behoeve van onder andere biodiversiteit en erfinrichting op te pakken. Daarnaast stimuleert de gemeente (vaak ook via projectuitvoering) dat enthousiaste bewoners zich in actieve werkgroepen verenigen.

Dit om uitvoering te geven aan de vaak meer brede maatschappelijke opgaven voor het buitengebied zoals het beheren en stimuleren van aanplant kenmerkende landschapsstructuren (werkgroepen Dorpen in het Groen, oprichting Hoogstambrigades) en het vergroten van de toegankelijkheid (middels actieve Klompenpadenwerkgroepen).

Op dit moment zijn er al een flink aantal groepen actief. Bij SLG zijn er al zo'n 8 bekend te weten:

- Hoogstamfruitbrigade Barneveld
- Klompenpadwerkgroep Glindhorsterpad
- Klompenpadwerkgroep Paradijspad
- Klompenpadwerkgroep Terbroeksepad
- Klompenpadwerkgroep Griezeveensepad
- IVN Barneveld
- Weidevogelwerkgroep Barneveld
- Landschapswerkgroep Mooi Uitzicht (De Glind)

Er zijn er echter nog meer...

Om de energie en aandacht die er nu is voor het landschap, de eigen historie en om daar als bewoners inzet voor te leveren (burgerparticipatie) vast te houden en mogelijk nog te versterken heeft Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) een aanpak ontwikkelt om tot een zogeheten groen vrijwilligersnetwerk te komen en/of het bestaande netwerk te versterken. (gericht op thema's als landschap, cultuurhistorie, ecologie en toegankelijkheid van met name het buitengebied).

Het doel van deze aanpak is om een netwerkstructuur te ontwikkelen/te versterken bestaande uit gemotiveerde en goed ondersteunde bewoners/vrijwilligers. Deze vrijwilligers kunnen zo mogelijk werkzaam zijn in vrijwilligersgroepen, waarin een ieder vanuit eigen beweegredenen inzet levert. Ook de gemeente en de dorpsbelangenverenigingen maken onderdeel uit van het netwerk. Het netwerk weet elkaar gemakkelijk te vinden, biedt elkaar de helpende hand en staat open voor elkaar. Het netwerk heeft het karakter van een lerend netwerk, waarbij de eigen werkpraktijk telkens wordt ingebracht en centraal staat en waarbij desgewenst ook de gemeentelijke beleidsopgave wordt besproken. Het delen van kennis, ervaringen en nieuwe inzichten is een belangrijk element.

Deze netwerkstructuur wordt versterkt en gebouwd middels een meerjarige programmatische aanpak bestaande uit uitvoeringsactiviteiten. Dit zijn de bouwstenen voor de te bereiken netwerkstructuur. De exacte invulling van het programma is maatwerk en afhankelijk van de behoeften van huidige vrijwilligers.

Om deze behoeften te peilen en om alle vrijwilligers in beeld te krijgen is het gewenst om een 0-fase in te bouwen. Een fase waarin we de vrijwilligers(groepen) vinden (en te bevragen op onderdelen als:

- a. Doelstelling, aard, omvang en samenstelling van de organisatie/ groep
  - i. Nieuwe aanwas, verloop, kennis en ervaring aanwezig
  - ii. Zijn er leer,- en kennisbehoeften?
- b. Hoe verloopt de samenwerking met de gemeente Barneveld ?
  - i. Via welke kanalen is er afstemming en contact?
  - ii. Zijn er knel,- of verbeterpunten te benoemen?
- c. Op welke manier kan de organisatie nader en wellicht beter ondersteunt en versterkt worden en op welke manier kan dat duurzaam verankert worden?
- d. Wat verder ter tafel komt

De uitkomst van deze interviews/gesprekken vormt de basis voor het meerjarig programma om de netwerkstructuur van het vrijwilligerswerk te versterken en zo mogelijk verder uit te bouwen.

### **Voorstel en begroting van kosten**

SLG voert allereerst een korte bureaustudie uit naar de aanwezigheid van bestaande vrijwilligersgroepen en gaat aansluitend met maximaal 6 relevante organisaties/personen in gesprek om bovenstaande vragen te bespreken.

De uitkomsten worden in een korte rapportage uitgewerkt en met de gemeente besproken. Bij deze uitwerking zal er ook een advies worden aangeleverd over het mogelijke meerjarige programma ter versterking van de netwerkstructuur. In samenspraak met de gemeente wordt er dan een plan uitgewerkt als meerjarig programma om deze eveneens ter mede subsidiëring in te dienen bij de provincie.



| Kostenoverzicht Fase 0             |                                                                     |                   |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------|
| inventarisatie en behoeftenpeiling |                                                                     |                   |
| Onderdeel                          |                                                                     | Kosten            |
|                                    |                                                                     |                   |
| A                                  | Bureaustudie                                                        | € 597,00          |
| B                                  | 2 gesprekken op locatie inclusief voorbereiding en verslaglegging   | € 995,00          |
| B1                                 | 4 x telefonisch interview inclusief voorbereiding en verslaglegging | € 995,00          |
| C                                  | Opstellen rapportage en advies                                      | € 597,00          |
| D                                  | Uitwerken projectplan tbv oa verkrijgen prov. Subsidie              | € 597,00          |
|                                    |                                                                     |                   |
|                                    | <b>Totale kosten</b>                                                | <b>€ 3.781,00</b> |

### Planning

De uitvoering van deze fase kan na toekenning van provinciale subsidie in het najaar van 2020 plaatsvinden.

## **Uitvoeringsprojecten C: Biodiversiteitsimpuls Barneveld**

### **Inleiding**

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) heeft een programma opgesteld ter verhoging van de biodiversiteit in gemeente Barneveld. Participatie van bewoners, bedrijven en lokale organisaties vormt de rode draad in dit programma.

Bij het opstellen is rekening gehouden met de mogelijkheid voor financiering vanuit de Provinciale Landschapsregeling (Regeling Landschap en biodiversiteit).

### **Probleemstelling**

Biodiversiteit staat mondiaal onder grote druk. Ook in Nederland gaat het niet goed met allerlei diersoorten: amfibieën, vogels, kleine zoogdieren en allerlei insecten nemen in aantal af. Voor wilde bijen in Nederland geldt dat van de circa 360 soorten er ruim 50% door uitsterven wordt bedreigd. Dit komt o.a. doordat bloemrijk grasland – belangrijk voor voedsel en nestgelegenheid - sinds de 19e eeuw drastisch is afgenomen. Het feit dat wilde bijen niet ver kunnen vliegen maakt deze soorten kwetsbaar.

Het probleem voor wilde bijen is vooral het gebrek aan voedsel en onderdak. Honingbijen kunnen verder vliegen, zij hebben vooral last van te weinig voedsel, ziekten en verzwakking door gewasbeschermingsmiddelen.

Ook voor veel andere diersoorten geldt dat achteruitgang samenhangt met bedreiging van het leefgebied. Toename van grootschalige monocultuur in het landelijk gebied is hier mede debet aan. Door de grootschalige intensieve landbouw zijn percelen veel groter geworden en is het landschap eenvormig ingericht. Daarmee zijn kleine landschapselementen zoals hoogstamboomgaarden, houtsingels, hagen en 'rommelhoekjes' grotendeels verdwenen. In het verleden vormden landbouwgronden, bermen en dijken bloeiende linten in het landschap met royaal aanbod van voedsel en nestgelegenheid. Door toename van efficiëntie in het beheer is dit bloeiende karakter echter grotendeels verdwenen. Hierdoor zijn (wilde) bijen, vlinders en andere bestuivers steeds meer aangewezen op bloeiende planten in tuinen en op erven binnen de bebouwde kom als toevluchtsoord. Het is van belang dat deze toevluchtsoorden behouden blijven en verder worden ontwikkeld. Op die manier valt te voorkomen dat veel diersoorten geheel verdwijnen. Van belang is dat naast deze toevluchtsoorden, ook bloeiende lijnvormige elementen terugkomen zodat een dicht netwerk ontstaat met voedsel en nestgelegenheid voor bestuivers en andere dieren. Dit vraagt om medewerking van agrarische bedrijven. Op die manier kan biodiversiteit duurzaam worden hersteld.

### **Doel**

Doel van het programma Biodiversiteitimpuls Barneveld:

Het verbeteren van de leefomgeving van allerlei diersoorten waaronder wilde bijen en andere bestuivers, zowel binnen als buiten de bebouwde kom: samen met bewoners, bedrijven en organisaties bouwen aan een bloeiend landschappelijk netwerk met aantrekkingskracht voor allerlei dieren en recreanten.

## Inhoud van het project

De Biodiversiteitsimpuls Barneveld bestaat uit verschillende onderdelen waarbij samenwerking wordt gezocht met lokale natuur- en milieuverenigingen.

### 1 Bloeiend Bijenlandschap

Het project is gericht op wat bewoners zelf kunnen doen tegen de achteruitgang van wilde bijen (en andere bestuivers). Het gaat hierbij zowel om het verhogen van voedselaanbod als nestgelegenheid. Dit project bestaat uit de volgende onderdelen:

- Bevorderen biodiversiteit bij bewoners: informatieavond
- Inzaaiactie
- Workshop insectenhôtels maken

#### Bevorderen biodiversiteit bij bewoners: informatieavond

Het programma van deze avond wordt bekendgemaakt via lokale kranten en de website van de gemeente en bestaat uit een inhoudelijk verhaal over wilde bijen, vlinders en andere dieren uit het cultuurlandschap. Aanwezigen krijgen allerlei tips om zelf toe te passen in de eigen tuin of op en om het eigen erf.

#### Zaaiactie

Tijdens de informatieavond kunnen geïnteresseerde grondeigenaren zich aanmelden voor zaaigoed met bloemen voor wilde bijen, vlinders en andere insecten. Na de informatieavond kunnen geïnteresseerden zich aanmelden via de website van SLG. Deelname is mogelijk vanaf 50 m<sup>2</sup> beschikbare grond.

De eigenaar dient de grond zelf te bewerken en zelf te zorgen voor het inzaaien. Eigenaren ontvangen hiervoor via email een instructie. Desgewenst kan hierbij hulp worden gevraagd van lokale ANV's of werkgroepen (op eigen initiatief en tegen betaling, dit is geen onderdeel van dit project).

#### Workshop insectenhôtels maken

In samenwerking met nader te bepalen lokale groene organisatie(s) zoals bijvoorbeeld de imkerij of het IVN wordt een workshop gegeven om zelf een insectenhôtel te maken met hout, leem en riet. Op die manier kunnen bewoners bijdragen aan nestgelegenheid voor solitaire bijen op hun grond.

### 2 Cursus biodiversiteit op en om het erf

De cursus bestaat uit een theorieavond en een inspiratieochtend. Tijdens deze cursus krijgen deelnemers ideeën aangereikt om de biodiversiteit op eigen grond (tuin, erf, grotere percelen) te verhogen. De inspiratieochtend wordt georganiseerd op een aansprekende locatie. Na een veldexcursie maken cursisten zelf een eigen 'biodiversiteitsscan' en leren op die manier hoe zij een biotoop kunnen creëren voor de volgende diergroepen: amfibieën, reptielen, libellen, zangvogels, roofvogels, weidevogel, wilde bijen en vlinders.

De inspiratieochtend wordt aangekondigd tijdens de algemene informatieavond over biodiversiteit (beschreven onder 1) met aanvullend een persbericht dat ook op de gemeentelijke website kan worden geplaatst. Desgewenst kan gemeente Barneveld het persbericht doorsturen naar de vele actieve 'groengroepen'. Aanmelding gaat via de website van SLG. Om praktische redenen kunnen maximaal 20 mensen meedoen met deze cursus.

### **3 Participatief opstellen en uitvoeren biodiversiteitsplannen**

Gemeente Barneveld heeft afgelopen periode 3 Dorpen in het Groen projecten uitgevoerd in het buitengebied van De Glind, Barneveld en Garderen. Ruim 200 deelnemers hebben hierbij hun erf en kavelgrenzen aangeplant met streekeigen inheemse beplanting. Binnen de huidige regeling is het mogelijk om extra maattregelen te nemen voor biodiversiteitsverhoging zoals aanleggen takkenrillen, plaatsen of creëren nestgelegenheid en inzaaien van akkerranden. Het project richt zich op de al eerdere deelnemers uit voorgaande projecten. Deze worden uitgenodigd voor een informatieavond over extra biodiversiteitsmaatregelen op hun terrein. Ze kunnen zich op de informatieavond aanmelden voor een biodiversiteitsplan voor hun erven en omliggende percelen. Een adviseur van SLG zal bij deze grondeigenaren langsgaan en samen met hen een 'biodiversiteitsscan' maken en in overleg met de eigenaar een uitvoeringsplan opstellen gericht op aanplant en beheer van streekeigen struiken en het inzaaien van meerjarige inheemse (bijen)bloemen. Het assortiment wordt afgestemd op een groot voedselaanbod aan bestuivers gedurende het gehele groeiseizoen (een lange bloeihoog). Bij het opstellen van het plan houdt de adviseur van SLG ook rekening met natuurlijke nestgelegenheid voor o.a. wilde bijen waar mogelijk.

Eigenaren krijgen zaaigoed, plantmateriaal en nestkasten tegen een aantrekkelijke eigen bijdrage. De beplanting, zaaigoed en nestkasten worden aan hen geleverd waarbij de eigenaar zelf dient te zorgen voor de bewerking van de grond, aanplant, inzaaien en beheer. SLG levert hiervoor instructie aan. Hierbij kan tegen betaling de hulp van een lokale partij worden ingeschakeld. Dit dient de betreffende eigenaar zelf te regelen en te betalen.

### **4 Aanleg bijenoases**

In gemeente Barneveld zullen vijf robuuste "bijenoases" worden gerealiseerd. Voorbeelden van mogelijke locaties: overhoeken aan de randen van dorpen (leuk als het perceel langs een klompenpad ligt!) of een deel van een landgoed. Oude, grotere boomgaarden met een gevarieerd assortiment en brede zonbeschenen randen vormen een geschikte uitgangssituatie om een bijenoase van te maken.

Werving van locaties voor oases gebeurt gaandeweg de uitvoering van het gehele programma. Tijdens de informatieavond wordt de mogelijkheid genoemd. Gemeente Barneveld denkt actief mee over geschikte locaties. Mocht de aanmelding traag verlopen dan vindt werving plaats door middel van een persbericht.

Bij het opstellen van het plan houdt de adviseur van SLG ook hier rekening met een lange periode van voedselaanbod (een lange bloeihoog) en natuurlijke nestgelegenheid voor o.a. wilde bijen waar mogelijk. Het plan bevat eveneens richtlijnen ten aanzien van het toekomstige ecologische beheer.

### Richtlijn uitvoering realisatie bijenooase:

- 0,5 ha groot
- 1000 m2 grond waarop kruidenrijk maaisel elders uit de gemeente wordt opgebracht of waar ingezaaid wordt (afhankelijk van de locatie)
- 1000 m2 aanplant bosplantsoen
- Aanplant boomgaard van 15 hoogstamfruitbomen
- Realisatie van een insectenhotel

### Begroting Biodiversiteitsimpuls Barneveld

| Biodiversiteitsimpuls Barneveld                             |             |             |            |            |             |                                                    |       |      |             |             |
|-------------------------------------------------------------|-------------|-------------|------------|------------|-------------|----------------------------------------------------|-------|------|-------------|-------------|
| 1) Bloeiend bijenlandschap                                  | € 10.685,00 | € 10.685,00 | € -        | € 5.342,50 | € 5.342,50  | Organisatie en communicatie                        | 2.1.g | 1    | € 5.265,00  | € 5.265,00  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Inhuur extern                                      | 2.1.g | 1    | € 500,00    | € 500,00    |
|                                                             |             |             |            |            |             | Zaaigoed en materiaal                              | 2.1.g | 1    | € 3.000,00  | € 3.000,00  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Geven workshop                                     | 2.1.g | 1    | € 1.170,00  | € 1.170,00  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Zaaihuur                                           | 2.1.g | 1    | € 750,00    | € 750,00    |
|                                                             | € 10.685,00 | € 10.685,00 | € -        | € 5.342,50 | € 5.342,50  | subtotaal 6                                        |       |      |             | € 10.685,00 |
| 2) Cursus biodiversiteit op en om het erf                   | € 2.940,00  | € 2.940,00  | € -        | € 1.470,00 | € 1.470,00  | cursus biodiversiteit                              | 2.1.g | 1    | € 2.340,00  | € 2.340,00  |
|                                                             |             |             |            |            |             | materiaal                                          | 2.1.g | 1    | € 300,00    | € 300,00    |
|                                                             |             |             |            |            |             | zaaihuur, versnaperingen                           | 2.1.g | 1    | € 300,00    | € 300,00    |
|                                                             | € 2.940,00  | € 2.940,00  | € -        | € 1.470,00 | € 1.470,00  | subtotaal 7                                        |       |      |             | € 2.940,00  |
| 3) Participatief opstellen en uitvoeren biodiversiteitsplan | € 28.610,00 | € 28.610,00 | € 5.000,00 | € 9.305,00 | € 14.305,00 | infoavond, organisatie, communicatie               | 2.1.g | 1    | € 3.900,00  | € 3.900,00  |
|                                                             |             |             |            |            |             | part. Opstellen 24 plannen                         | 2.1.g | 24   | € 477,00    | € 11.448,00 |
|                                                             |             |             |            |            |             | plantmateriaal, zaaigoed, nestkasten incl levering | 2.1.g | 1    | € 13.262,00 | € 13.262,00 |
|                                                             | € 28.610,00 | € 28.610,00 | € 5.000,00 | € 9.305,00 | € 14.305,00 | subtotaal 8                                        |       |      |             | € 28.610,00 |
| 4) Aanleg bijenooies 5 st                                   | € 22.509,86 | € 22.509,86 | € 0,00     | € 5.627,47 | € 16.882,40 | Organisatie en communicatie (15%)                  | 2.1.g | 1    |             | € 2.701,88  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Opstellen 5 inrichtingsplannen (10%)               | 2.1.g | 1    |             | € 1.800,73  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Aanleg hoogstamfruit                               | 2.1.a | 75   | € 45,43     | € 3.407,25  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Aanleg struweelhaag                                | 2.1.a | 500  | € 4,90      | € 2.450,00  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Aanplant bosplantsoen houtopstand m2               | 2.1.a | 5000 | € 0,92      | € 4.600,00  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Zaaikluis maken en inzaaien 50 are                 | 2.1.a | 50   | € 51,00     | € 2.550,00  |
|                                                             |             |             |            |            |             | Bijenhotel materiaal                               | 2.1.g | 5    | € 1.000,00  | € 5.000,00  |
|                                                             | € 22.509,86 | € 22.509,86 | € 0,00     | € 5.627,47 | € 16.882,40 | subtotaal 9                                        |       |      |             | € 22.509,86 |